

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba w składzie powiększonym)
z dnia 12 września 2007 r.*

W sprawie T-196/02

MTU Friedrichshafen GmbH, z siedzibą w Friedrichshafen (Niemcy), reprezentowana przez adwokatów F. Montaga oraz T. Lübbiga,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez V. Kreuzschitz, V. Di Bucciego oraz T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności art. 3 ust. 2 decyzji Komisji 2002/898/WE z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH (Dz.U. L 314, str. 75),

* Język postępowania: niemiecki.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (czwarta izba w składzie powiększonym),

w składzie: H. Legal, prezes, I. Wiszniewska-Białecka, V. Vadapalas, E. Moavero Milanese i N. Wahl, sędziowie,

sekretarz: K. Andová, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 maja 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

¹ Artykuł 87 WE stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszym traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

[...]”.

2 Artykuł 88 WE stanowi, że:

„[...]

2. Jeśli Komisja stwierdzi, po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag, że pomoc przyznana przez Państwo lub przy użyciu zasobów państwowych nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu artykułu 87, lub że pomoc ta jest nadużywana, decyduje o zniesieniu lub zmianie tej pomocy przez dane Państwo w terminie, który ona określa.

[...]”.

3 Zgodnie z art. 10 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] WE (Dz.U. L 83, str. 1):

„1. W przypadku gdy Komisja posiada informacje pochodzące z niezależnego źródła, dotyczące domniemanej pomocy przyznanej bezprawnie, bada informacje bezzwłocznie.

2. W przypadku gdy to konieczne, Komisja występuje do zainteresowanego państwa członkowskiego z wnioskiem o udzielenie informacji. [...] [A]rtykuł 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 i 2 stosuje się mutatis mutandis.

3. W przypadku gdy pomimo ponaglenia wystosowanego zgodnie z art. 5 ust. 2 zainteresowane państwo członkowskie nie dostarcza wnioskowanych informacji w terminie wyznaczonym przez Komisję lub jeżeli dostarcza informacje niekompletne, Komisja może w formie decyzji wymagać dostarczenia informacji (zwanej dalej „nakazem udzielenia informacji”). Decyzja określa, jakie informacje są wymagane, i wyznacza stosowny termin, w jakim informacje te mają zostać dostarczone”.

4 Artykuł 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 stanowi, że:

„Badanie pomocy, która mogła zostać przyznana bezprawnie, skutkuje decyzją na podstawie art. 4 ust. 2, 3 lub 4. W przypadku decyzji o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia [formalnego postępowania wyjaśniającego] postępowanie zostaje zakończone w drodze decyzji, podjętej zgodnie z art. 7. Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do nakazu udzielenia informacji, decyzja zostaje podjęta na podstawie dostępnych informacji”.

5 Zgodnie z art. 14 tego samego rozporządzenia:

„1. W przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji [odzyskania] pomocy od beneficjenta (zwaną dalej „decyzją o windykacji [odzyskaniu]”). Komisja nie wymaga windykacji [odzyskania] pomocy, jeżeli byłoby to sprzeczne z ogólną zasadą prawa wspólnotowego.

[...]”.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 6 Pismem z dnia 9 kwietnia 1998 r. władze niemieckie zgłosiły Komisji kilka przypadków pomocy finansowej przyznanej między innymi za pośrednictwem Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (zwanej dalej „BvS”) na rzecz SKL Motoren- und Systemtechnik GmbH (zwanej dalej „SKL-M”) w ramach jej restrukturyzacji. W związku z tym, że część tej pomocy została już przyznana, akta sprawy zarejestrowano jako niezgłoszoną pomoc pod numerem NN 56/98.
- 7 SKL-M, która przed restrukturyzacją wchodziła w skład grupy Lintra Beteiligungsholding GmbH, jest przedsiębiorstwem działającym w sektorze budowy silników do okrętów i statków.
- 8 W 1997 r. SKL-M i przedsiębiorstwo MTU Friedrichshafen GmbH (zwane dalej „MTU” lub „skarżącą”), działające w sektorze produkcji silników Diesla o wysokiej mocy, zawarły za pośrednictwem BvS umowę z zamiarem nabycia SKL-M przez MTU.
- 9 W dniu 5 listopada 1997 r. MTU i SKL-M zawarły dwie umowy. Na mocy pierwszej z nich przyznano MTU opcję kupna udziałów SKL-M z możliwością nabycia przed dniem 1 grudnia 1999 r. wszystkich udziałów za symboliczną markę, a następnie za „rozsądną cenę” przed dniem 31 grudnia 2001 r. Druga umowa (Wechselseitiger Lizenz- und Kooperationsvertrag zwischen SKL-M und MTU, zwana dalej „WLKV”), której celem było utworzenie wspólnego przedsiębiorstwa, określała zasady wspólnego korzystania z istniejącego know-how obu przedsiębiorstw i z badań nad dwoma nowymi silnikami oraz ich produkcji i sprzedaży, a mianowicie silnika gazowego i silnika o rzędowym układzie cylindrów. Trzecia umowa, która została zawarta tego samego dnia między BvS, landem Saksonia-Anhalt i SKL-M, regulowała wypłatę pomocy na restrukturyzację.

- 10 Mimo tego że MTU zrezygnowała w końcu z możliwości skorzystania z opcji przewidzianej w pierwszej z wymienionych powyżej umów, a zatem zrezygnowała z nabycia SKL-M ze względu na brak pewności prawa w odniesieniu do pomocy wypłaconej wcześniej przez Republikę Federalną Niemiec na rzecz SKL-M, to jednak SKL-M i MTU kontynuowały współpracę w ramach WLKV.
- 11 W dniu 15 czerwca 2000 r. MTU skorzystała z art. 5 WLKV i zgodnie z tym postanowieniem otrzymała pozwolenie na wyłączne względem osób trzecich korzystanie z know-how będącego przedmiotem WLKV, w tym również z praw własności przemysłowej lub wniosków o rejestrację takich praw, które co najmniej istniały w tym dniu. W zamian za to prawo SKL-M otrzymała wynagrodzenie w formie jednorazowej wypłaty, mające na celu pokrycie wydatków poniesionych na rozwój, w ramach budżetu ustalonego w załączniku I do WLKV, mianowicie 4,31 mln marek niemieckich (DEM) za silniki gazowe i 2,40 mln DEM za silniki o rzędowym układzie cylindrów, a więc łącznie 6,71 mln DEM (3,43 mln EUR). Na podstawie art. 5 WLKV przedsiębiorstwu SKL-M przysługiwała też możliwość korzystania z jego własnego know-how, w tym również z know-how przeniesionego na MTU, niezależnie od powołanych powyżej praw własności intelektualnej.
- 12 W lipcu 2000 r. know-how zostało spisane i udostępnione MTU, która zapłaciła na rzecz SKL-M kwotę określoną w WLKV.
- 13 Ponieważ po wstępnym badaniu informacji przekazanych przez władze niemieckie Komisja uznała, że sporne środki budziły poważne wątpliwości co do ich zgodności ze wspólnym rynkiem, Komisja pismem z dnia 8 sierpnia 2000 r. zawiadomiła władze niemieckie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Decyzja ta została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (Dz.U. 2001, C 27, str. 5), a Komisja wezwała zainteresowanych do przedstawienia uwag. Jednocześnie Komisja zwróciła się też do władz niemieckich

z pytaniem, czy MTU skorzystała z pomocy przyznanej na rzecz SKL-M lub czy mogła z niej skorzystać (ustęp 103 decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego).

14 W piśmie tym oraz streszczeniu dołączonym do niego Komisja stwierdziła w szczególności, że w świetle prawa MTU nigdy nie była właścicielem SKL-M i że na mocy pierwszej umowy, o której mowa w pkt 9 powyżej, przysługiwała jej jedynie opcja, co do której nie było w tamtym okresie pewności, uwzględniając informacje przekazane przez władze niemieckie, czy MTU rzeczywiście ją wykonała. Komisja wskazała też, że MTU zakończyła współpracę z SKL-M w ramach WLKV w czerwcu 2000 r. Komisja stwierdziła jednakże, iż MTU sprawowała kontrolę operacyjną nad SKL-M od listopada 1997 r. Komisja wyraziła też wątpliwość, czy MTU została wybrana w drodze postępowania porównywalnego z otwartym postępowaniem przetargowym. Komisja uznała na tej podstawie, że MTU mogła lub będzie mogła skorzystać w przyszłości z pomocy państwa przyznanej na rzecz SKL-M w różny sposób: po pierwsze bezpośrednio, jeśli okazałoby się, że część pomocy została wykorzystana w celach służących raczej interesom MTU niż interesom SKL-M; a po drugie poprzez WLKV dzięki opcji, na podstawie której MTU mogła nabyć całe know-how stworzone przez SKL-M przed nawiązaniem współpracy lub w ramach tej współpracy, płacąc określoną cenę, jeśli MTU postanowiłaby skorzystać z tej opcji i jeżeli cena nie odzwierciedlałaby rzeczywistej lub przewidywanej wartości rynkowej know-how.

15 W dniu 1 września 2000 r. wszczęto postępowanie upadłościowe wobec SKL-M.

16 W dniach 16 października 2000 r., 6 kwietnia i 17 października 2001 r. Republika Federalna Niemiec przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Żadna z zainteresowanych osób trzecich nie przekazała uwag Komisji.

- 17 Pismem z dnia 19 września 2001 r. Komisja nakazała władzom niemieckim przekazanie informacji niezbędnych do dokonania oceny — na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 659/1999 — zgodności pomocy przyznanej SKL-M ze wspólnym rynkiem. W piśmie tym Komisja zauważyła w szczególności, że nie mogła ona ustalić na podstawie dostępnych informacji, czy część pomocy przyznanej SKL-M została wykorzystana raczej w interesie MTU niż w interesie SKL-M ani czy MTU skorzystała z opcji pozwalającej jej nabyć za określoną cenę know-how rozwinięte przez SKL-M przed okresem i w okresie obowiązywania WLKV, ani też czy zapłacona cena odzwierciedlała jego rzeczywistą lub przewidywaną wartość rynkową. Komisja przypominała, że w braku tych informacji wyda ona decyzję końcową na podstawie dostępnych informacji. Komisja wezwała też władze niemieckie do przekazania potencjalnemu beneficjentowi pomocy nakazu udzielenia informacji.
- 18 W dniu 9 listopada 2001 r. Komisja przypominała władzom niemieckim, że w razie niedostosowania się do nakazu udzielenia informacji zostanie wydana decyzja na podstawie dostępnych informacji, zgodnie z art. 13. ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999.
- 19 Pismami z dnia 23 stycznia, 26 lutego i 11 marca 2002 r. władze niemieckie udzieliły odpowiedzi na nakaz udzielenia informacji.
- 20 Pismem z dnia 5 marca 2002 r. władze te przekazały także Komisji uwagi MTU w przedmiocie decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania know-how i kwoty uiszczonej przez MTU na rzecz SKL-M na podstawie WLKV.

- 21 W dniu 9 kwietnia 2002 r. Komisja wydała decyzję 2002/898/WE dotyczącą pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz SKL-M (Dz.U. L 314, str. 75, zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”).
- 22 W motywach zaskarżonej decyzji w części zatytułowanej „Ocena pomocy” Komisja stwierdziła po pierwsze, że pomoc na restrukturyzację wypłacona na rzecz SKL-M nie spełniała warunków ze wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (Dz.U. 1994, C 368, str. 12), a po drugie uznała, że Republika Federalna Niemiec nie dostarczyła informacji wystarczających dla wykluczenia tego, że MTU za pomocą WLKV pośrednio korzystała z pomocy udzielonej SKL-M na etapie restrukturyzacji w celu pokrycia strat. Pod tym względem Komisja podkreśliła między innymi, że cena sprzedaży know-how zapłacona przez MTU na rzecz SKL-M, obliczona na podstawie szacunkowych wydatków poniesionych na rozwój w 1997 r., okazała się o 5,30 mln DEM niższa od rzeczywistej wysokości wydatków przeznaczonych na rozwój, poniesionych przez SKL-M. W związku z tym, że władze niemieckie nie przedstawiły obiektywnych informacji na temat rzeczywistej lub przewidywanej wartości rynkowej know-how, Komisja stwierdziła, że pomoc na restrukturyzację przyznana SKL-M mogła być przynajmniej częściowo wykorzystana na wyrównanie strat poniesionych w związku z rozwijaniem know-how i raczej w interesie MTU niż w interesie SKL-M, która była kontrolowana przez państwo i musiała ponosić finansowe ryzyko, które nie było zgodne z zasadą inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Zgodnie z motywem 86 zaskarżonej decyzji przekazanie know-how mogło więc odpowiadać przekazaniu MTU zasobów państwowych w maksymalnej wysokości 5,30 mln DEM.
- 23 Artykuł 1 sentencji zaskarżonej decyzji precyzuje, że pomoc państwa w wysokości 67,017 mln DEM (34,26 mln EUR) przyznana przez władze niemieckie na rzecz SKL-M jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, a jej art. 3 ust. 2 stanowi, że 5,30 mln DEM (2,71 mln EUR) z łącznej kwoty podlegającej zwrotowi władze niemieckie mają się domagać solidarnie od SKL-M i MTU.

Postępowanie i żądania stron

- 24 W tych okolicznościach pismem zarejestrowanym w sekretariacie Sądu w dniu 28 czerwca 2002 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę na podstawie art. 230 WE.
- 25 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba w powiększonym składzie) postanowił otworzyć procedurę ustną.
- 26 Na rozprawie w dniu 10 maja 2007 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.
- 27 Skarżąca wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności art. 3 ust. 2 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim nakazuje się w nim wobec skarżącej solidarny zwrot kwoty w wysokości 5,30 mln DEM (2,71 mln EUR);
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.

28 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi jako bezzasadnej;

- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

29 Na poparcie swej skargi o stwierdzenie nieważności skarżąca podnosi w zasadzie dwa zarzuty. Zarzut pierwszy jest oparty na braku uzasadnienia i błędach co do prawa w odniesieniu do istnienia przesłanek świadczących o przyznaniu jej pomocy państwa. Zarzut drugi oparty jest na błędnym zastosowaniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 oraz naruszeniu gwarancji procesowej w postaci właściwego i bezstronnego zbadania okoliczności faktycznych.

30 Komisja kwestionuje zasadność każdego z tych zarzutów.

31 W pierwszej kolejności należy zbadać zarzut drugi, oparty na błędnym zastosowaniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 oraz naruszeniu gwarancji procesowej w postaci właściwego i bezstronnego zbadania okoliczności faktycznych.

Argumenty stron

- 32 Skarżąca podnosi, że na podstawie art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 Komisja może wydać ostateczną decyzję na podstawie dostępnych informacji, jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do nakazu udzielenia informacji. W niniejszym przypadku skarżąca w przeciwieństwie do stwierdzeń zawartych w zaskarżonej decyzji uważa, że w chwili wydania tej decyzji Komisja dysponowała wszystkimi koniecznymi informacjami. W konsekwencji uznaje ona, że Komisja niesłusznie ograniczyła się do oparcia zaskarżonej decyzji na „dostępnych informacjach” w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999, a w szczególności do powołania się na pismo nadzorcy sądowego SKL-M z dnia 9 stycznia 2002 r., które nie zostało wydane przez władze niemieckie.
- 33 Skarżąca ponadto stwierdza, że na podstawie orzecznictwa Sądu (wyrok z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie T-206/99 Métropole télévision przeciwko Komisji, Rec. str. II-1057, pkt 57) Komisja jest zobowiązana do starannego i bezstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności każdego przypadku. Zdaniem skarżącej, Komisja pominęła niektóre informacje, a uwzględniła jedynie te, które były dla skarżącej niekorzystne. Skarżąca dodaje, że jeżeli Komisja miała wątpliwości co do przekazanych przez skarżącą informacji, mogła zwrócić się do rządu federalnego lub do niej samej, na przykład w celu przedstawienia opinii biegłych.
- 34 Skarżąca twierdzi także, że zobowiązanie danego przedsiębiorstwa przez Komisję do zwrotu precyzyjnie obliczonej kwoty bez wcześniejszego udowodnienia, że kwota ta została mu wypłacona z tytułu pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem, jest niezgodne z zasadami państwa prawa i dobrej administracji. Skarżąca podnosi również kwestię kompetencji Komisji do wydania art. 3 ust. 2 zaskarżonej decyzji, ponieważ instytucja ta może wymagać odzyskania pomocy jedynie od jej beneficjenta. Skarżąca zauważa również, że rozporządzenie nr 659/1999 nie przewiduje odpowiedzialności solidarnej, która zresztą nie może być przewidziana bez wyraźnej podstawy prawnej w postępowaniu administracyjnym podlegającym zasadom państwa prawa.

Wreszcie, zdaniem skarżącej, argumenty Komisji dotyczące odpowiedzialności solidarnej w zakresie grzywien nakładanych na przedsiębiorstwa będące stronami kartelu o antykonkurencyjnym celu nie mają w niniejszym przypadku znaczenia.

35 Komisja stwierdza, że wydała zaskarżoną decyzję w świetle dowodów zawartych w aktach sprawy i że nie posiadała użytecznych informacji na temat korzyści ewentualnie uzyskanej przez MTU lub na temat wartości rynkowej spornego know-how. W tym względzie Komisja podkreśla, że MTU w uwagach przekazanych przez władze niemieckie w dniu 5 marca 2002 r. przyznała w sposób dorozumiany, że wydatki poniesione na rozwój know-how przekraczały wartość rynkową prototypów. W konsekwencji Komisja uznaje, że zaskarżona decyzja zawierała prawidłowe rozstrzygnięcie w świetle dowodów zawartych tylko w aktach sprawy.

36 Komisja dodaje, że zgodnie z zasadami regulującymi postępowanie w sprawie pomocy państwa w niniejszym przypadku jedynie Republice Federalnej Niemiec przysługiwały pełne prawa strony. Informacje przekazane przez to państwo są więc decydujące dla zaskarżonej decyzji. Komisja zaznacza, że chociaż potencjalny lub rzeczywisty beneficjent może brać udział w postępowaniu wyjaśniającym, to nie może on wymagać od tej instytucji, aby umożliwiła mu zweryfikowanie informacji przekazanych przez państwo członkowskie. Powołując się na orzecznictwo Trybunału (wyrok z dnia 24 września 2002 r. w sprawach połączonych C-74/00 P i C-75/00 P Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, Rec. str. I-7869, pkt 84), Komisja stwierdza, że ponieważ MTU nie skorzystała z możliwości przedstawienia uwag w toku postępowania wyjaśniającego w sprawie spornej pomocy, żadne z jej praw nie zostało naruszone.

37 Komisja podkreśla ponadto, że informacje dostępne w chwili wydania zaskarżonej decyzji nie pozwalały jej na wydanie rozstrzygnięcia tylko przeciw jednemu przedsiębiorstwu. W konsekwencji musiała ona zażądać zwrotu tej pomocy od SKL-M i MTU na zasadzie solidarności.

- 38 Komisja jest zdania, że odpowiedzialność solidarna nie powinna wywoływać zastrzeżeń z punktu widzenia prawa wspólnotowego. Taka odpowiedzialność została bowiem już dopuszczona w dziedzinie prawa konkurencji, nawet w braku przepisu wyraźnie ją przewidującego (wyrok Sądu z dnia 14 maja 1998 r. w sprawach połączonych od T-339/94 do T-342/94 Metsä-Serla i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1727, pkt 42 i nast.). Komisja uważa, że nic nie stoi na przeszkodzie temu, by analogiczne podejście zastosować również w postępowaniu w sprawie pomocy państwa.

Ocena Sądu

- 39 Artykuł 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 powtórzył i potwierdził orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym Komisja jest uprawniona do wydania decyzji na podstawie dostępnych jej informacji, jeżeli dane państwo członkowskie nie spełnia ciężącego na nim obowiązku współpracy i nie dostarcza informacji, jakich żądała ona w celu zbadania zgodności danej pomocy ze wspólnym rynkiem (wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie C-301/87 Francja przeciwko Komisji, tzw. wyrok „Boussac”, Rec. str. I-307, pkt 19 i 22 oraz z dnia 13 kwietnia 1994 r. w sprawach połączonych C-324/90 i C-342/90 Niemcy i Pleuger Worthington przeciwko Komisji, Rec. str. I-1173, pkt 26).
- 40 Jednakże biorąc pod uwagę bardzo szeroki zakres tego uprawnienia Komisji, przed wydaniem takiej decyzji musi ona przestrzegać określonych wymogów proceduralnych (wyrok Sądu z dnia 19 października 2005 r. w sprawie T-318/00 Freistaat

Thüringen przeciwko Komisji, Rec. str. II-4179, pkt 73). Wymogi te przewidziane są w art. 5 ust. 2, art. 10 ust. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999.

41 Artykuł 10 ust. 3 rozporządzenia nr 659/1999 przewiduje w szczególności, że „w przypadku gdy pomimo ponaglenia wystosowanego zgodnie z art. 5 ust. 2 zainteresowane państwo członkowskie nie dostarcza wnioskowanych informacji w terminie wyznaczonym przez Komisję lub jeżeli dostarcza informacje niekompletne, Komisja może w formie decyzji wymagać dostarczenia informacji”. Ponadto, zgodnie z ostatnim zdaniem tego przepisu, wspomniany nakaz udzielenia informacji musi szczegółowo określać, „jakie informacje są wymagane”, oraz wyznaczać „stosowny termin, w jakim informacje te mają zostać dostarczone”. Wreszcie, zgodnie z art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia, jedynie „jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się” do takiego nakazu, Komisja może zakończyć postępowanie i wydać decyzję stwierdzającą zgodność lub niezgodność pomocy ze wspólnym rynkiem „na podstawie dostępnych informacji”.

42 W świetle powyższych rozważań w pierwszej kolejności należy zbadać, czy w niniejszym przypadku w świetle art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 Komisja była uprawniona do wydania zaskarżonej decyzji na podstawie dostępnych jej informacji, a w szczególności do nałożenia na MTU obowiązku zwrotu części pomocy przyznanej SKL-M na zasadzie solidarności.

43 Z przebiegu postępowania administracyjnego, przedstawionego w pkt 13–20 powyżej, wynika w pierwszej kolejności, że Komisja przestrzegała wymogów proceduralnych początkowo ustalonych w orzecznictwie, a następnie określonych w art. 10 ust. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 w celu wydania zaskarżonej decyzji na podstawie dostępnych informacji.

- 44 Komisja co najmniej trzykrotnie wezwała bowiem władze niemieckie do przedstawienia jej informacji koniecznych do zbadania zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem. Czyniąc to, Komisja nie pominęła szczegółowego wskazania tego, „jakie informacje są wymagane”, i wyznaczyła „stosowny termin, w jakim informacje te mają zostać dostarczone”. Wreszcie Komisja przypomniła jeszcze władzom niemieckim, że jeżeli nie zastosują się do nakazu udzielenia informacji w terminie dziesięciu dni, decyzja zostanie wydana na podstawie dostępnych informacji.
- 45 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 umożliwia Komisji zamknięcie formalnego postępowania wyjaśniającego w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 7 tego rozporządzenia. W szczególności jeżeli dane państwo członkowskie nie dostarczyło Komisji żądanych przez nią informacji, Komisja może wydać decyzję stwierdzającą niezgodność pomocy ze wspólnym rynkiem na podstawie dostępnych informacji oraz w razie konieczności nakazać danemu państwu członkowskiemu odzyskanie pomocy od beneficjentów, zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 659/1999.
- 46 Jednakże art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 nie pozwala Komisji na zobowiązanie danego przedsiębiorstwa, chociażby na zasadzie solidarności, do zwrotu określonej części pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem, jeżeli przekazanie zasobów państwa, z których przedsiębiorstwo to skorzystało, opiera się na domysłach.
- 47 Ze stwierdzeń zaskarżonej decyzji, wyrażonych w szczególności w jej motywie 88, wynika po pierwsze, że Komisja ograniczyła się do uznania, że „dostępne informacje nie pozwalają wykluczyć” faktu, że MTU skorzystała z zasobów przekazanych przez przedsiębiorstwo SKL-M, któremu przyznano pomoc, w związku z nabyciem know-how na warunkach uznanych za korzystne.

48 Z powyższego wynika, że obowiązek solidarnego zwrotu pomocy, o którym mowa w zaskarżonej decyzji, ustalono na podstawie przypuszczeń, których nie można potwierdzić i którym nie można zaprzeczyć na podstawie informacji dostępnych Komisji.

49 Po drugie należy zaznaczyć, że chociaż zaskarżona decyzja nakłada na skarżącą obowiązek zwrotu części pomocy na zasadzie odpowiedzialności solidarnej, do władz krajowych będzie należało jej odzyskanie od skarżącej, jeżeli SKL-M nie będzie mogła zapewnić zwrotu pomocy, przy czym wspomniane władze krajowe nie będą mogły ocenić zasadności wspomnianego zobowiązania solidarnego.

50 Taka sytuacja nie jest jednak konieczną konsekwencją zastosowania procedury ustanowionej w traktacie WE w dziedzinie pomocy państwa, ponieważ państwo członkowskie przyznające pomoc, której odzyskanie zostało nakazane, jest w każdym razie zobowiązane do zażądania zwrotu pomocy od jej faktycznych beneficjentów, i to pod kontrolą Komisji, przy czym nie ma konieczności wyraźnego ich wskazywania w decyzji o odzyskaniu pomocy ani tym bardziej precyzowania kwoty zwrotu przypadającej na każdego beneficjenta.

51 Z powyższego wynika, że w okolicznościach niniejszego przypadku Komisja nie mogła zgodnie z prawem oprzeć się na art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 w celu zobowiązania MTU w zaskarżonej decyzji do solidarnego zwrotu części pomocy przyznanej SKL-M.

52 W konsekwencji, bez konieczności analizowania drugiego zarzutu podniesionego przez skarżącą, należy stwierdzić nieważność art. 3 ust. 2 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim nakazuje się w nim skarżącej solidarny zwrot kwoty w wysokości 2,71 mln EUR.

W przedmiocie kosztów

- 53 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem skarżącej należy obciążyć Komisję kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność art. 3 ust. 2 decyzji Komisji 2002/898/WE z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH w zakresie, w jakim nakazuje się w nim MTU Friedrichshafen GmbH solidarny zwrot kwoty w wysokości 2,71 mln EUR.**

2) Komisja zostaje obciążona kosztami postępowania poniesionymi przez MTU Friedrichshafen oraz własnymi kosztami.

Legal

Wiszniewska-Białecka

Vadapalas

Moavero Milanesi

Wahl

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 12 września 2007 r.

Sekretarz

Prezes

E. Coulon

H. Legal